

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ
№19 БАСПАСӨЗ Р Е Л И З І
2011 жылғы 5 шілде

Қаржы нарығындағы ахуал туралы

1. Ресми қайта қаржыландыру ставкасы туралы

Қаржы нарығындағы үрдісті және инфляцияның жылдық деңгейінің динамикасын ескере отырып Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы **2011 жылғы 1 шілдеден бастап** Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің **ресми қайта қаржыландыру ставкасын жылдық 7,5% деңгейде** белгілеуге қаулы етті.

2. Инфляция

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің ресми деректері бойынша 2011 жылғы маусымда инфляция 0,3% (2010 жылғы маусымда – 0,2%) деңгейінде қалыптасты. Азық-түлік тауарларының бағасы 0,2% (0,1%), азық-түлікке жатпайтын тауарлар – 0,7% (0,5%) және ақылы қызмет көрсету – 0,2% (0,1%) өсті.

Азық-түлік тауарлары нарығында өткен айда көбінесе жарма - 4,5%, оның ішінде тары – 6,2%, қара құмық – 5,3% қымбаттады. Еттің бағасы (ет өнімдерін қоса алғанда) 1,0%-ға, бидай ұны – 1,0%-ға көтерілді. Жұмыртқа 9,6%, жемістер және көкөністер – 0,9% арзандады.

Азық-түлікке жатпайтын тауарлар тобында бағалар бензинге – 5,7%, дизель отынына – 7,1%, дәрі-дәрмектер – 0,1%, киім мен аяқ киім - 0,2% қымбаттады.

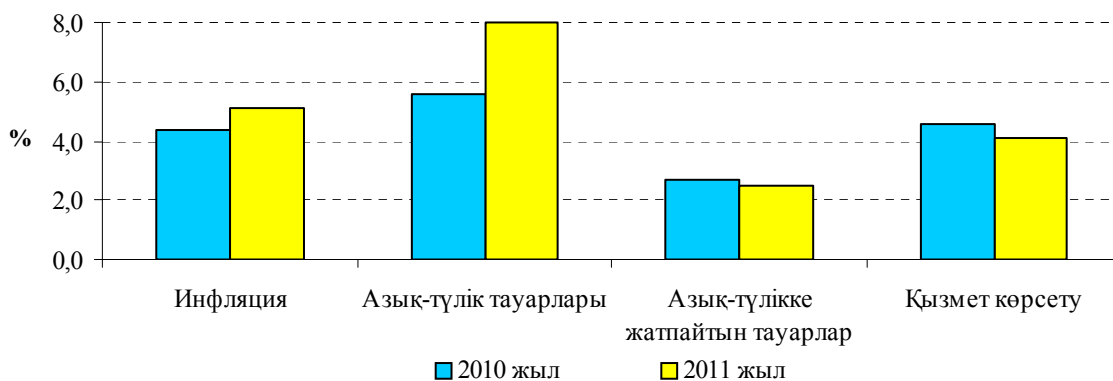
Ақылы қызмет көрсету құрылымында тұрғын үй-коммуналдық саланың қызмет көрсетуі үшін ақы төлеу өзгерген жоқ. Бұл ретте кокыс жинау тарифтері - 2,7%, суық су – 1,4%, кәріз – 1,2%, сұйытылған газ – 1,1% өсті, ал ыстық су 1,6%-ға төмендеді. Көлік қызметі үшін ақы төлеу 1,4%-ға өсті, оның ішінде теміржол көлігі 2,2%-ға көтерілді. Амбулаторлық қызмет көрсету 0,5% қымбаттады.

2011 жылғы қаңтар-маусым үшін инфляция 5,1% (2010 жылғы қаңтар-маусымда – 4,4%) болды.

Ағымдағы жылғы 6 айда инфляция қарқынының жедел дамуына азық-түлік тауарларының қымбаттауы себепші болды, олардың бағасы осы кезеңде 8,0% (2010 жылғы қаңтар-маусымда – 5,6%) өсті. Азық-түлікке жатпайтын тауарлар 2,5% (2,7%) және ақылы қызмет көрсету – 4,1% (4,6%) қымбаттады (1-график).

1- график

2010 және 2011 жж. қаңтар-маусымдағы инфляция және оның құрамдас бөліктері

2011 жылғы маусымда инфляция жылдық көрсетуде 8,4% (2010 жылғы желтоқсанда – 7,8%) болды. Азық-түлік тауарлары 12,6% (10,1%), азық-түлікке жатпайтын тауарлар – 5,3% (5,5%), ақылы қызмет көрсету – 6,3% (6,8%) қымбаттады.

3. Төлем балансы және жалпы сыртқы борыш

Ағымдағы операциялар шотының профициті 2010 жылғы 1-тоқсанның осындай көрсеткішімен салыстырғанда 58% ұлғая отырып, 2011 жылғы 1-тоқсанда 4,4 млрд. АҚШ долл. құрады.

Ағымдағы операциялар балансының 2010 жылғы 1-тоқсанмен салыстырғанда айтарлықтай жақсаруы тауар экспорты құнының энергия тасымалдауыштардың әлемдік бағаларының қолайлы конъюнктурасына байланысты өсуімен қамтамасыз етілді. Орташа алғанда 2011 жылғы 1-тоқсанда Brent сұрыпты мұнайдың әлемдік бағасы бір баррель үшін 104,90 АҚШ долл. құрады, бұл оның 2010 жылғы 1-тоқсандағы орташа деңгейінен (бір баррель үшін 76,65 АҚШ долл.) 36,8% жоғары. Нәтижесінде тауарлар экспорты 2010 жылғы 1-тоқсанмен салыстырғанда 37,5% ұлғая отырып, 18,7 млрд. АҚШ долл. құрады. Бұл ретте тауарлардың ресми экспорты 18,5 млрд. АҚШ долл. деңгейінде болды.

Импорт операцияларының көлемі 2010 жылғы 1-тоқсанмен салыстырғанда 31,8% ұлғая отырып, 2011 жылғы 1-тоқсанда 7,4 млрд. АҚШ долл. құрады (ресми импорт – 6,7 млрд. АҚШ долл.).

Кеден одағы елдерімен тауар айналымы 5,3 млрд. АҚШ долл. құрай отырып, 2 млрд. АҚШ долл. жуық өсті. Одақ мемлекеттеріне тауарлар экспорты 2,2 млрд. АҚШ долл. дейін 73,7% ұлғайды, ал олардың импорты 45,2% ұлғая отырып, 3,1 млрд. АҚШ долл. асты. Кеден одағы елдерінің импорттың жалпы көлеміндегі үлесі 46,7% құрады, оның ішіндегі 45,5% Ресей Федерациясына тиесілі.

Тұтастай алғанда сауда балансы 2011 жылғы 1 тоқсанда 11,3 млрд. АҚШ долл. оң сальдомен қалыптасты, бұл 2010 жылғы 1 тоқсанмен салыстырғанда 41,4% көп (8,0 млрд. АҚШ долл.).

Қызмет көрсету балансының дефициті 2010 жылғы 1 тоқсандағы көрсеткішпен салыстырғанда 26% төмендей отырып, 2011 жылғы 1 тоқсанда 1,1 млрд. АҚШ долл. қалыптасты. Қызмет көрсетудің теріс дисбалансының қысқаруы басым түрде қызмет көрсету импортының 0,4 млрд. АҚШ долл. (немесе 15%) азаюымен қамтамасыз етілді, бұл Қашаған кен орнындағы мұнай және газды кешенді дайындау қондырғысы бойынша құрастыру жұмысының аяқталуымен байланысты болды.

Тауарлар экспортынан түсімдердің ұлғаюы салдарынан экономиканың тиісті салаларында шетелдік тікелей инвесторлардың кірістері айтарлықтай өсті. Шетелдік тікелей инвесторларға төлемдер 5,4 млрд. АҚШ долл. деңгейге жете отырып (2010 жылғы 1 тоқсанда 3,3 млрд. АҚШ долл.) 63% ұлғайды. Тікелей инвестициялау қатынастарымен байланысты емес кредиторларға сыйақы төлеу сондай-ақ 2011 жылғы 1 тоқсанда 0,7 млрд. АҚШ долл. құрай отырып, 22,4% ұлғайды. Нәтижесінде, 2011 жылғы 1 тоқсанда инвестициялық кірістер балансының теріс сальдосы 2010 жылғы 1 тоқсандағы 3,5 млрд. долл. салыстырғанда 5,6 млрд. АҚШ долл. болды.

2011 жылғы 1-тоқсандағы қаржылық операциялар шоты бойынша нетто-әкелу 3,7 млрд. АҚШ долл. болып тіркелді. Шетелге тікелей инвестициялар бойынша 1,4 млрд. АҚШ долл. нетто-әкету Қазақстан кәсіпорындарының өздерінің шетелдегі аффилиирленген компанияларына берген акционерлік капитал мен несиелердің өсуімен қамтамасыз етілді. Қазақстанға шетелдік тікелей инвестициялардың (ШТИ) жалпы ағыны 5,3 млрд. АҚШ долл. құрады, бұл 2010 жылғы 1-тоқсандағы осындай көрсеткіштен біршама (5,4 млрд. АҚШ долл.) төмен. Алайда, фирмааралық берешекті өтеу есебіне төлемдердің қысқаруын ескергенде, Қазақстанға ШТИ таза ағыны 2010 жылғы 1-тоқсандағы 3,4 млрд. АҚШ долл. салыстырғанда 4,2 млрд. АҚШ долл. құрады. Нәтижесінде, тікелей инвестициялау операциялары бойынша оң баланс 2011 жылғы 1-тоқсанда 2,8 млрд. АҚШ долл. болды.

Портфельдік инвестициялар балансы Ұлттық қордың шетелдік активтерінің 1,8 млрд. АҚШ долл. өсуімен, сондай-ақ Ұлттық Банктің резидент еместердің қолдарындағы қысқа мерзімді ноттарының 2,3 млрд. АҚШ долл. жуық өсуімен сипатталады. Бұған қоса, 2011 жылғы 1-тоқсанда қазақстандық банктердің 0,7 млрд. АҚШ долл. астам сомаға еурооблигацияларының жаңа шығарылымдары нәтижесінде банк секторы міндеттемелерінің өсуі белгіленді. Сонымен қатар бұрын шығарылған еурооблигациялар бойынша міндеттемелерін өтеуі және банктердің қайталама нарықтағы операциялары банктердің портфельдік инвестициялары бойынша міндеттемелерінің ұлғаюымен айтарлықтай деңгейде жойылды. Нәтижесінде олардың міндеттемелерінің өсуі небәрі 98 млн. АҚШ долл. құрады. Тұтастай алғанда, портфельдік инвестициялар бойынша нетто-әкелу 308 млн. АҚШ долл. қалыптасты.

Капиталдың орта- және ұзақ мерзімді инвестициялар бойынша 0,5 млрд. АҚШ долл. таза әкетілуіне негізінен банк секторының операциялары себепші болды, олардың ұзақ мерзімді міндеттемелері несиелер және заемдар бойынша 1,2 млрд. АҚШ долл. азайды.

Жалпы сыртқы борыш. 2011 жылғы 1 тоқсанда Қазақстан Республикасының жалпы сыртқы борышы (бұдан әрі – ЖСБ) 4,9 млрд. АҚШ долл. өсті. Екінші деңгейдегі банктердің және Қазақстан Даму Банкінің жиынтық сыртқы борышы 0,4 млрд. АҚШ долл. азайды, ал мемлекеттік сектордың және басқа секторлардың сыртқы борыштық міндеттемелері тиісінше 2,5 млрд. АҚШ долл. және 2,8 млрд. АҚШ долл. өсті. Бұл ретте Басқа секторлардың сыртқы борыштарының өсуі негізінен фирмааралық берешектің есебінен болды (2 млрд. АҚШ долл. өсті). Үкімет және Ұлттық Банк кіретін мемлекеттік сектордың сыртқы борышының өсуі негізінен Ұлттық Банктің резидент еместердің қолындағы қысқа мерзімді ноттары көлемінің көбеюіне байланысты болды.

2011 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша республиканың жалпы сыртқы борышы 124,2 млрд. АҚШ долл. құрады, оның ішінде 7,3 млрд. АҚШ долл. немесе 5,9% мемлекеттік сектордың сыртқы борышы құрайды, фирмааралық берешектің үлесіне 55,2 млрд. АҚШ долл. немесе 44,5%, банк секторына – 19,6 млрд. АҚШ долл. немесе 15,8% тиесілі.

Резидент еместердің Ұлттық Банктің қайталама нарықтағы ноттарын белсенді сатып алуына, сондай-ақ 2011 жылғы 1-тоқсандағы ЖСБ-ның қысқа мерзімді борышы үлесінің 10%-ға дейін өсуіне себепші болды.

Тауарлар мен қызмет көрсету экспортына (ТҚЭ) байланысты сыртқы борыштың салыстырмалы түрдегі өлшемдері айтарлықтай жақсарды, бұл ТҚЭ көлемінің қарқындап өсуімен байланысты. Атап айтқанда, 2011 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша ЖСБ-ның ТҚЭ-ға қатынасы 2010 жылғы 31 желтоқсандағы 183,2%-дың және 2009 жылғы 31 желтоқсандағы 235,1%-дың орнына 176,9% болды. 2011 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша 81,4%-ды құраған ЖСБ-ның ЖІӨ-ге қатынасына келетін болсақ ағымдағы жыл басындағымен салыстырғанда аз ғана нашарлағанына қарамастан (2010 жылғы 31 желтоқсанда 81,2%) жағдай 2009 жылмен салыстырғанда айтарлықтай жақсарды (2009 жылдың аяғында 98,6%).

Сондай-ақ мемлекеттік секторда да (негізінен Ұлттық Банктің резервтік активтері мен Ұлттық қордың активтері есебінен), сондай-ақ Басқа секторларда да (борыштық қаржы құралдарының барлық түрлері бойынша) сыртқы борыштық активтердің айтарлықтай өсуі салдарынан Қазақстанның таза сыртқы борышы 2011 жылғы 1-тоқсанда 4,3 млрд. АҚШ долл. қысқарғанын атап айту қажет. Нәтижесінде Қазақстанның таза сыртқы борышы 2011 жылғы 31 наурызда 21,9 млрд. АҚШ долл. болды. Қазақстанның халықаралық инвестициялық позициясы да сондай-ақ айтарлықтай жақсарғанын көрсетті (2011 жылғы 1-тоқсанда 3,7 млрд. АҚШ долл.).

4. Нақты тиімді айырбастау бағамын есептеу әдістемесіндегі өзгерістер туралы

Түрлі индекстерді, оның ішінде нақты тиімді айырбастау бағамын (НТАБ) есептеудің қолданылып жүрген тәсілдеріне жасалған талдау қорытындылары бойынша, Қазақстанның сыртқы сауда құрылымының үнемі өзгеруіне байланысты НТАБ-ты есептеу үшін пайдаланылатын елдер тізімін жыл сайын жаңарту әдісіне өту туралы шешім қабылданды. Негізінен, бұл экономиканың ағымдағы бәсекеге қабілеттілігін көрсететін теңгенің едәуір маңызы арттырылған НТАБ индексін есептеуге мүмкіндік береді, себебі есептеулерде сыртқы сауда құрылымының нақты өзгеруі және оның айырбастау бағамына әсері ескеріледі.

Таңдалған елдер тобының алдыңғы үш жылдағы жалпы тауар айналымының 90%-нан астамын қамтуы тізімді жасаудағы негізгі өлшем болып табылады. Бұл деңгей тауар айналымын қамту тұрғысынан алғанда НТАБ динамикасына әсер ете алатындай жеткілікті болып табылады.

Елдер тізімінде Еуропалық Монетарлық Одақтың барлық елдерінің (жеке-жеке) және алдыңғы үш жылда үлес салмағы елдің жалпы тауар айналымының 0,5%-нан асатын елдердің болуы қосымша (міндетті емес) талап болып табылады.

Мәселен, НТАБ-ты есептеу үшін дайындалған елдердің 2011 жылғы жаңартылған тізімінде Еуропалық Монетарлық Одақтың барлық елдері (бұл ретте есептеуде НІСР – Harmonised Index of Consumer Prices ұлттық индекстері пайдаланылатын болады) және 2008-2011 жылдарда үлес салмағы елдің жалпы тауар айналымының 0,5%-нан асатын елдер (статистикалық деректер жинақтау қиындық келтірген елдерді қоспағанда) бар. Осылайша елдер тізімі 2011 жылы ТМД-ның 4 елін, Еуропалық Монетарлық Одақтың 17 елін (2011 жылғы 1 қаңтардан бастап Эстония Еуропалық Монетарлық Одаққа кірді) және 13 басқа да алыс шет елді қосқанда 34-ке дейін (жалпы тауар айналымының 92,0%-н қамтып) кеңейді.

Мұнай саудасын қоспағанда НТАБ-ты есептеу үшін 37 елден, оның ішінде Еуропалық Монетарлық Одақтың барлық елдерінен, ТМД-ның 5 елінен және 15 басқа да алыс шет елден тұратын елдердің бөлек тізімі дайындалды. Бұл тізім Қазақстанның «Мұнай» (СЭҚТН-дағы тауар коды 270900900) және «Газ конденсаты» (СЭҚТН-дағы тауар коды 270900100) тауарларын есептегенде 2008-2010 жылдардағы жалпы тауар айналымындағы елдердің үлес салмақтарын есептей отырып жасалды.

Сонымен қатар алдыңғы кезеңдерде елдердің республика саудасындағы үлес салмақтары басқаша болды, бұрын дайындалған тізімдерде тауар айналымының қамтылуы да кеңірек болып, теңгенің нақты бағамдарының динамикасына да сәйкесінше әсер етуі мүмкін. Соған байланысты тарихи деректер бойынша қайта есептеулер жүргізілмейтін болады.

НТАБ индексінің трендін талдау мақсаттарында, сондай-ақ өтпелі кезеңдерде (мысалы, 2010 жылғы желтоқсан – 2011 жылғы қаңтар) күрт ауытқуларға жол бермеу үшін және индекс динамикасын реттеу үшін жалғаспалы индекс әдісі қолданылатын болады. Мәселен, 2010 жылғы желтоқсандағы индекс мәніне елдердің жаңа тізімі бойынша алынған қаңтар/желтоқсан индекстерінің арақатынасы көбейтіледі:

$$I_{\text{қаң}} = I_{\text{жел}}^{w_0} \times \frac{I_{\text{қаң}}^{w_1}}{I_{\text{жел}}^{w_1}}$$

мұндағы $I_{\text{қаң}}$ – индекстің ағымдағы жылғы қаңтардағы мәні;

$I_{\text{жел}}$ – елдердің ескі тізімі (w_0) мен елдердің жаңа тізімі (w_1) ескеріле отырып есептелген индекстің алдыңғы жылғы желтоқсандағы мәні.

НТАБ индексінің ағымдағы динамикасының (ТМД және АШ елдерінің тобындағы мұнай саудасын есептегендегі және есептемегендегі есептерді қоса алғанда) 2010 жылғы желтоқсанға дейін өзгеріссіз қалғанын, ал 2011 жылғы қаңтардан бастап НТАБ жаңа әдістеме бойынша есептелетінін айта кеткен жөн. Соған байланысты НТАБ-ты есептеу

әдістемесін қайта қарау шеңберінде ескі тізім бойынша барлық тарихи есептеулер бекіту үшін қайта жаңартылып, нақтыланды.

НТАБ-тың жоғарыда көрсетілген жаңа әдістеме бойынша есептеулері НТАБ-тың бұрын пайдаланылған есептеулерімен қатар 3 ай бойына жарияланатын болады.

НТАБ-ты есептеудің әдістемесіндегі өзгерістер, елдердің жаңартылған тізімі және 2011 жылғы сәуірдің аяғындағы НТАБ-тың жаңа әдістеме бойынша есептелген индекстері Ұлттық Банктің сайтында «Статистика» бөлімінде жарияланатын болады.

5. Халықаралық резервтер және ақша агрегаттары

Алдын ала деректер бойынша 2011 жылғы маусымда Ұлттық Банктің халықаралық резервтері төмендеген. Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтері 34,8 млрд. АҚШ долл. дейін 3,3%-ға төмендеген (жыл басынан бастап өсуі 23,0% болды). Ұлттық Банктің таза халықаралық резервтері 3,4%-ға төмендеді және 34,2 млрд. АҚШ долл. болды (жыл басынан бастап өсуі - 23,5%). Ішкі валюта нарығында валютаны сату, Үкіметтің сыртқы борышына қызмет көрсету, Ұлттық қордың активтерін алтынвалюта резервтері шоттарынан толықтыру, банктердің Ұлттық Банктегі корреспонденттік шоттарындағы шетел валютасындағы қалдықтардың азаюы Үкіметтің Ұлттық Банктегі корреспонденттік шоттарына валютаның түсуімен ішінара бейтараптандырылды. Нәтижесінде таза валюта активтері (ЕАВ) 2011 жылғы маусымда 4,1%-ға төмендеді. Алтындағы активтер, әлемдік нарықтарда оның бағасының төмендеуі кезінде жүргізілген операциялар есебінен 2,6%-ға өсті.

Алдын ала деректер бойынша 2011 жылғы маусымда жалпы еліміздің халықаралық резервтері, Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерін қоса алғанда, (алдын ала деректер бойынша 38,5 млрд. АҚШ долл.) 1,1%-ға төмендеп, 73,3 млрд. АҚШ долл. болды (жыл басынан бастап өсуі - 24,5%).

Ақша базасы алдын ала деректер бойынша 2011 жылғы маусымда 1,6%-ға кеңейді және 2888,1 млрд. теңге болды (жыл басынан бастап кеңеюі - 12,3%). Тар ақша базасы, яғни Ұлттық Банктегі екінші деңгейдегі банктердің мерзімді депозиттерін есептемегендегі ақша базасы 2,2%-ға 2358,2 млрд. теңгеге дейін кеңейді.

2011 жылғы мамырда ақша массасы 0,5%-ға 8968,2 млрд. теңгеге дейін төмендеді (жыл басынан бері 5,7%-ға өсті). Айналыстағы қолма-қол ақша көлемі 1,6%-ға өсті және 1142,7 млрд. теңге болды (жыл басынан бастап төмендеуі - 0,5%). 2011 жылғы мамырда банк жүйесіндегі депозиттер 0,8%-ға, 7825,6 млрд. теңгеге дейін төмендеді (жыл басынан бастап өсуі 6,7% болды). Ақша массасы құрылымындағы депозиттердің үлесі депозиттердің төмендеуі аясында айналыстағы қолма-қол ақша көлемінің өсуі нәтижесінде 2011 жылғы сәуірдегі 87,5%-дан 2011 жылғы мамырда 87,3%-ға дейін төмендеді.

Ақша мультипликаторы 2011 жылғы сәуірдегі 3,10-нан 2011 жылғы мамырдың қорытындысы бойынша 3,15-ке дейін өсті, бұған ақша базасының тарылу қарқынымен салыстырғанда ақша массасының төмендеуі қарқынының неғұрлым төмендеуі болғаны себеп болды.

6. Валюта нарығы

2011 жылғы маусымда ішкі валюта нарығындағы ахуал тұрақты күйінде қалды. Бір айдың ішінде теңгенің АҚШ долларына қатысты бағамы 1 доллар үшін 145,33–146,34 теңге ауқымында өзгерді. 2011 жылғы маусымда теңге 0,3% әлсіреді және айдың аяғында теңгенің биржалық бағамы 1 доллар үшін 145,83 теңге болды.

Маусымда Қазақстан Қор биржасындағы биржалық операциялар көлемі қосымша сауда-саттықтағы мәмілелерді ескере отырып мамырмен салыстырғанда 21,7% ұлғайып, 5,7 млрд. АҚШ долл. болды. Биржадан тыс валюта нарығында операциялардың көлемі 2,3%-ға артты және 3,6 млрд. АҚШ долл. құрады.

Тұтастай алғанда ішкі валюта нарығындағы операциялардың көлемі 13,4% өсті және 9,2 млрд. АҚШ долл. болды.

7. Қолма-қол шетел валютасының ішкі нарығындағы жағдай

2010 жылғы екінші жартыжылдықтан бастап қолма-қол шетел валютасының ішкі нарығында айырбастау пункттерінің шетел валютасын нетто-сатуының елеулі өсуі байқалды. 2011 жылғы бірінші жартыжылдықта бұл үрдіс жалғасты. Егер 2010 жылғы қаңтар-мамыр ішінде айырбастау пункттері 2971,2 млн. АҚШ долларын сатса, 2011 жылдың осындай кезеңінде сома 1,5 есеге өсіп, 4525,8 млн. АҚШ долларын құрады.

АҚШ долларына деген сұраныстың кеңеюі басым түрде 2010 жылғы 1 шілдеден бастап 2011 жылғы 1 шілдеге дейін жеке тұлғалардың жеке пайдалануы үшін автомобильдерді әкелуіне жеңілдік баждарды енгізуге және Қазақстанға автомобильдер импорты көлемінің өсуіне байланысты.

2011 жылғы 1 шілдеден кейін әкелінген жеке пайдалануға арналған көлік құралдарын кедендік декларациядан өткізу Кеден одағының кеден заңнамасына сәйкес жүзеге асырылатын болғандықтан, бұдан былайғы айларда халықтың шетел валютасына деген сұранысының төмендеуі күтілуде.

8. Мемлекеттік бағалы қағаздар нарығы

2011 жылғы маусымда Қаржы министрлігінің мемлекеттік бағалы қағаздарын орналастыру бойынша 5 аукцион болды. Оларға 12 айлық МЕККАМ (14,8 млрд. теңге), 6, 11 және 13 жылдық МЕУКАМ (тиісінше 4,3 млрд. теңге, 8 млрд. теңге және 8 млрд. теңге), 9 жылдық МЕУЖКАМ (10 млрд. теңге) орналастырылды.

Орналастырылған бағалы қағаздар бойынша тиімді кірістілік 12 айлық МЕККАМ бойынша – 1,67%, 6, 11 және 13 жылдық МЕУКАМ бойынша – 4,00%, 4,93% және 5,00%, 9 жылдық МЕУЖКАМ бойынша - инфляция деңгейінен 0,01% жоғары болды.

Қаржы министрлігінің айналыстағы бағалы қағаздарының көлемі 2011 жылғы маусымның аяғында алдыңғы аймен салыстырғанда 1,57% өсіп, 1816,0 млрд. теңге болды.

Қазақстан Ұлттық Банкінің қысқа мерзімді ноттары. Ұлттық Банк ноттары эмиссиясының көлемі 2011 жылғы мамырмен салыстырғанда 2011 жылғы маусымда 75,6% ұлғайды және 454,4 млрд. теңге болды.

Қысқа мерзімді ноттарының кірістілігі 2011 жылғы мамырдағы 1,31%-дан 2011 жылғы маусымда 1,10%-ға дейін төмендеді.

Айналыстағы ноттардың көлемі 2011 жылғы маусымның аяғында 2011 жылғы мамырмен салыстырғанда 0,86%-ға өсті және 1330,6 млрд. теңге болды.

2011 жылғы қаңтар-маусымда Ұлттық Банк айналыс мерзімі 3 және 6 айлық қысқа мерзімді ноттарды шығарды. 2011 жылғы екінші жартыжылдықта Ұлттық Банк айналыс мерзімі 9 айлық қысқа мерзімді ноттарды қайта шығара бастайды.

9. Депозит нарығы

Резиденттердің депозиттік ұйымдардағы депозиттерінің жалпы көлемі 2011 жылғы мамырда 7825,6 млрд. теңгеге дейін, 0,8%-ға төмендеді (жылдың басынан бастап өсім 5,8%). Заңды тұлғалардың депозиттері 5492,6 млрд. теңгеге дейін 1,4% төмендеді, жеке тұлғалардың салымдары 2333,0 млрд. теңгеге дейін 0,5% өсті.

2011 жылғы мамырда шетел валютасындағы депозиттердің көлемі 2435,8 млрд. теңгеге дейін 0,6% ұлғайды, ұлттық валютадағы депозиттердің көлемі 5389,8 млрд. теңгеге дейін 1,4% төмендеді. Теңгедегі депозиттердің үлес салмағы 2011 жылғы мамырда 68,9%-ды (2010 жылғы желтоқсанда 65,0%-ды) құрады.

Халықтың банктердегі салымдары (резидент еместердің шоттарын ескергенде) 2011 жылғы мамырда 2373,4 млрд. теңгеге дейін 0,2% азайды (жылдың басынан бастап 5,5% өсті). Халықтың салымдары құрылымында теңгедегі депозиттер 1380,4 млрд. теңгеге дейін 1,2% ұлғайды (жылдың басынан бастап 10,5% өсті), шетел валютасындағы депозиттер 992,9 млрд. теңгеге дейін 2,1% азайды (жылдың басынан бастап кему 0,7%). Нәтижесінде теңгедегі депозиттердің үлес салмағы 2010 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2011 жылғы мамырда 55,5%-дан 58,2%-ға дейін көтерілді.

2011 жылғы мамырда банктік емес заңды тұлғалардың теңгедегі мерзімді депозиттері бойынша орташа алынған сыйақы ставкасы 3,0% (2010 жылғы желтоқсанда 3,4%), ал жеке тұлғалардың депозиттері бойынша 9,3% (8,8%) болды.

10. Кредит нарығы

Банктердің экономиканы кредиттеуінің жалпы көлемі 2011 жылғы мамырда 7811,2 млрд. теңгені құрай отырып, 0,7% көтерілді (жылдың басынан бастап өсім 2,8%).

2011 жылғы мамырда ұлттық валютадағы кредиттер көлемі 4733,4 млрд. теңгеге дейін 2,3% өсті (жылдың басынан бастап 8,0% өсті), шетел валютасындағы кредиттер 3077,8 млрд. теңгеге дейін 1,6% төмендеді (жылдың басынан бастап 4,2% кеміді). Теңгедегі кредиттердің үлес салмағы 2010 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2011 жылғы мамырда 57,7%-дан 60,6%-ға дейін ұлғайды.

Ұзақ мерзімді кредиттеу 2011 жылғы мамырда 6521,7 млрд. теңгеге дейін 0,6%, қысқа мерзімді кредиттеу 1289,6 млрд. теңгеге дейін 1,5% ұлғайды. Ұзақ мерзімді кредиттердің үлес салмағы 2010 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2011 жылғы мамырда 83,6%-дан 83,5%-ға дейін азайды.

Заңды тұлғаларға кредиттер 2011 жылғы мамырда 5655,7 млрд. теңгені құрай отырып 0,5% өсті, жеке тұлғаларға кредиттер 2155,5 млрд. теңгеге дейін 1,2% көтерілді. Жеке тұлғаларға кредиттердің үлес салмағы 2010 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 2011 жылғы мамырда 27,9%-дан 27,6%-ға дейін төмендеді.

Шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу 2011 жылғы мамырда 1301,1 млрд. теңгеге дейін 0,8% өсті, бұл экономикаға кредиттердің жалпы көлемінің 16,7%-ын құрайды.

Салалық бөлуде банктердің экономикаға кредиттері бойынша неғұрлым айтарлықтай сома сауда (жалпы көлемдегі үлесі 20,5%), құрылыс (18,8%), өнеркәсіп (11,3%) және ауылшаруашылығы (3,4%) сияқты салаларға тиесілі.

2011 жылғы мамырда банктік емес заңды тұлғаларға ұлттық валютамен берілген кредиттер бойынша орташа алынған сыйақы ставкасы 12,5% (2010 жылғы желтоқсанда 12,9%), жеке тұлғаларға берілген кредиттер бойынша 21,3% (20,3%) құрады.

11. 2012 жылдың қаңтарына дейін қолданыста болатын жеке тұлғалардың депозиттері бойынша кепілдік берілген өтем сомасын тұрақты негізде сақтау туралы

Қазақстан Республикасы Президентінің 2010 жылғы 1 ақпандағы № 923 Жарлығымен мақұлданған Қазақстан Республикасының қаржы секторын дағдарыстан кейінгі кезеңде дамыту тұжырымдамасының ережелерін іске асыру мақсатында 2011 жылғы 23 мамырда болып өткен Қазақстан Республикасының Қаржылық тұрақтылығы және қаржы нарығын дамыту жөніндегі кеңестің отырысында 2012 жылдың қаңтарына дейін қолданыста болатын жеке тұлғалардың депозиттері бойынша кепілдік берілген өтем сомасын 5 млн. теңге мөлшерінде тұрақты негізде сақтау туралы шешім қабылданды.

Заңнамаға тиісті түзетулер әзірленіп, 2011 жылдың екінші жартысында Қазақстан Республикасының Парламентіне енгізілетін болады.

Неғұрлым нақты ақпаратты мына телефондар бойынша алуға болады: +7 (727) 2 704 639, +7 (727) 2 704 654; E-mail: press@nationalbank.kz (www.nationalbank.kz)